

ΜΕΝΙΟΣ ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ ΤΩΝ 300.000 ΑΝΤΙΤΥΠΩΝ

Η ΠΥΡΑΜΙΔΑ ΤΗΣ ΟΡΓΗΣ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΠΡΩΤΗ ΕΚΔΟΣΗ:
6.000 ΑΝΤΙΤΥΠΑ

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Η πυραμίδα της οργής**
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Μένιος Σακελλαρόπουλος
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Χρυσούλα Τσιρούκη
ΣΥΝΘΕΣΗ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Τζίνα Γεωργίου
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Ραλλού Ρουχατά

© Μένιος Σακελλαρόπουλος, 2018
© Φωτογραφίας εξωφύλλου: Mary Wethey/Arcangel
© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2018

Πρώτη έκδοση: Οκτώβριος 2018, 6.000 αντίτυπα

Έντυπη έκδοση ISBN 978-618-01-2733-1
Ηλεκτρονική έκδοση ISBN 978-618-01-2734-8

Τυπώθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτιού.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής αδειάς του εκδότη κατά οποιοδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.

Έδρα: Τατοίου 121, 144 52 Μεταμόρφωση
Βιβλιοπωλείο: Εμμ. Μπενάκη 13-15, 106 78 Αθήνα
Τηλ.: 2102804800 • fax: 2102819550 • e-mail: info@psychogios.gr
www.psychogios.gr • <http://blog.psychogios.gr>

PSICHOGIOS PUBLICATIONS S.A.

Head Office: 121, Tatoiou Str., 144 52 Metamorfossi, Greece
Bookstore: 13-15, Emm. Benaki Str., 106 78 Athens, Greece
Tel.: 2102804800 • fax: 2102819550 • e-mail: info@psychogios.gr
www.psychogios.gr • <http://blog.psychogios.gr>

ΜΕΝΙΟΣ
ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΣ

Η
ΠΥΡΑΜΙΔΑ
ΤΗΣ
ΟΡΓΗΣ

ΑΛΛΑ ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

- 20 χρόνια ταξίδια με τον Παναθηναϊκό*, Λιβάνης, 2003
Ολυμπιάδα, Ιστορία και θρύλοι, Λιβάνης, 2004
The game boy – Το μοιραίο 10, Λιβάνης, 2006
Θα πεθάνεις, ρε, Λιβάνης, 2007
Η νύχτα της Λώρας, Λιβάνης, 2008
Μαύρο φιλί, Λιβάνης, 2009
Φεγγάρι από πέτρα, Λιβάνης, 2010
Δύο μαύρα πουκάμισα, Λιβάνης, 2011
Πορφυρός κώδικας, Λιβάνης, 2012
Ένοχες ζωές, Λιβάνης, 2013
Η παγίδα των χρωμάτων, Λιβάνης, 2014

Από τις Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ κυκλοφορούν:

- Το σημάδι*, 2015
Δεκατρία κεριά στο σκοτάδι, 2016
Ο χορός των συμβόλων, 2017

*Στους «τσαλακωμένους μαχητές»,
που είδαν τη ζωή τους να διαλύεται,
ζώντας σε ασφυξία και παλεύοντας
να κρατήσουν την αξιοπρέπειά τους,
αυτή που καταπάτησαν ανάλγητοι εργοδότες
και πονηροί πολιτευτές...*

ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ:

Α΄ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ Κεραμιδά
Σωτήρης
Βάσω
Ηλίας
Ιφιγένεια

Β΄ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ Δεληγιάννη
Διονύσης
Ειρήνη
Τάκης
Λήδα

Γ΄ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ Κυριαζή
Λεωνίδας
Βούλα
Μηνάς
Αφροδίτη

Δ΄ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ Μορφίδη
Κώστας
Μαρίνα

ΑΚΟΜΑ

Γιάννης Βασταρδής	<i>ιδιοκτήτης της PYRAMIS LTD</i>
Γεράσιμος Σκιαδάς	<i>προσωπάρχης της PYRAMIS LTD</i>
Βαγγέλης Κανάς	<i>εκπρόσωπος εργαζομένων</i>
Κωνσταντίνος Δελλής	<i>νομικός σύμβουλος στην PYRAMIS LTD</i>
Μανόλης Σταράκης	<i>εργαζόμενος στην PYRAMIS</i>
Λίτσα Βαφειάδη	<i>εργαζόμενη στην PYRAMIS</i>
Μιρέλλα	<i>πρώην σύζυγος του Γιάννη Βασταρδή</i>
Χρήστος Μανδράς	<i>δικηγόρος</i>
Μάρκος Πεφάνης	<i>καρδιολόγος</i>

ΚΑΙ ο σκύλος Νεϊμάο!

ΑΧΝΟΦΕΓΓΕ ΤΟ ΑΔΥΝΑΜΟ φεγγάρι στην κουρασμένη βόλτα του και τρύπωσε στη φτωχογειτονιά για μια μικρή στάση, και μαγεύτηκε από τις ξανθές πλεξούδες στο μικρό δωμάτιο και σεργιάνισε πάνω τους, με το κορίτσι όμως να αδιαφορεί, οργισμένο από το πρόβλημά του.

«Μαμά, πεινάω, πεινάω πολύ, σου λέω. Και σ' το είπα και πριν, γιατί δεν απαντάς;»

Τα κόκκινα μάτια της μικρής Ιφιγένειας, βουτηγμένα στη φωτιά, μαρτυρούσαν όλη την αλήθεια της. Κι ήταν αλήθεια-κοφτερή λεπίδα, που μπορούσε να τρυπήσει και σκληρή ασυγκίνητη πέτρα, να τη διαλύσει, να την κάνει να μιλήσει, να κραυγάσει μαζί της.

Η Βάσω, η μάνα της, ένιωσε μέσα της το μαχαίρι. Την είχε κόψει πολλές φορές το τελευταίο διάστημα, την είχε καταματώσει, κι όλο το αίμα στεκόταν στη σπασμένη καρδιά της, την πλημμυρισμένη από πόνο και απόγνωση.

Άφησε τις λέξεις να κυλήσουν στον γκρεμό της και κράτησε πάλι μια δικαιολογία, από τις πολλές που αναγκαζόταν να εφευρίσκει για να κάνει το μυαλουδάκι της Ιφιγένειας να ξεχνιέται κάπως.

«Πάλι ξύνεις το κεφάλι σου; Είναι τόσο όμορφο που δε λένε να φύγουν οι ψείρες. Έλα να σου βάλω φάρμακο και

μετά να κάνουμε χτενάκι. Κι ύστερα, θα σου φτιάξω εκείνη τη γαλλική πλεξίδα που σ' αρέσει και σε κάνει να μοιάζεις με προγκίπισσα!»

Αλλά η τελευταία μαχαιριά από την κόρη της έκανε την πληγή μέσα της να μοιάζει με χαώδη σπηλιά.

«Δεν ξέρω καμιά προγκίπισσα να πεινάει! Κι ούτε να έχει σκισμένα παπούτσια! Αλλά δε με νοιάζουν τα παπούτσια, πιο πολύ με νοιάζει που πεινάω, κι εσύ μου φτιάχνεις όλο βλακειές!» είπε θυμωμένα η Ιφιγένεια, που στα δέκα της χρόνια δεν έμοιαζε με παιδούλα αλλά με αγριεμένη έφηβη που μισεί όλο τον κόσμο.

Η Βάσω, δε, έμοιαζε με γριά στα σαράντα δύο της χρόνια! Ο τελευταίος χρόνος είχε περάσει σαν οδοστρωτήρας από πάνω της και την έκανε ένα με τη γη. Όλα μπορούσε να τα αντέξει, και τη στενοχώρια και την ανέχεια και την πείνα της, όχι όμως των παιδιών της. Κι αν δεν ήταν αυτά, η Ιφιγένεια κι ο Ηλίας, θα είχε γκρεμιστεί από κάποιο βουνό για να τελειώνει το μαρτύριο, που κάθε μέρα έσκιζε αργά και πολύ βασανιστικά τα σωθικά της.

Αυτή κι ο άντρας της, ο Σωτήρης, είχαν συμπληρώσει οκτώ μήνες χωρίς κανονικότητα στη δουλειά τους και δίχως σοβαρά έσοδα στο σπιτικό τους, κι όλο αυτό που βίωναν ήταν αβάσταχτο και τους διέλυε μέρα με τη μέρα, ισοπέδωνε τους ίδιους και την αξιοπρέπειά τους.

Από τότε που άρχισε να κλυδωνίζεται η εταιρεία στην οποία δούλευαν, παρουσιάζοντας ισχυρά σημάδια πτώχευσης, η PYRAMIS LTD, που εξειδικευόταν σε κατασκευές πολυτελών κατοικιών, η ευτυχισμένη ζωή τους έγινε κατάμαυρος εφιάλτης που τους έσκιζε τις σάρκες.

Εκεί γνώρισε τον άντρα της, έναν προκομμένο κι εργατικό

άνθρωπο που έστυβε την πέτρα. Εκείνος οικοδόμος από τους λίγους, που πρέπει να είχε χτίσει εκατοντάδες σπίτια σε όλη την Ελλάδα, απ' άκρη σ' άκρη, με όλους τους διευθυντάδες που πέρασαν από την κατασκευαστική εταιρεία να έχουν να λένε για τις ικανότητες και την εργατικότητά του.

Εκείνη ήταν καθαρίστρια στα λεγόμενα ειδικά συνεργεία. Κάθε φορά που ολοκληρωνόταν ένα συγκρότημα κατοικιών, τα συνεργεία αναλάμβαναν να το καθαρίσουν –να το γλείψουν δηλαδή– για να μπορέσει να παραδοθεί σ' αυτούς που αναλάμβαναν τις πωλήσεις. Κι ύστερα, αλλού κι αλλού κι αλλού, όλες τις εποχές του χρόνου.

Είχαν ροζιάσει τα χέρια της, αλλά δεν την ένοιαζε καθόλου. Είχε μάθει από τον δικό της πατέρα ότι ο προκομμένος άνθρωπος δε διαμαρτύρεται και δε βαρυνγομάει αλλά πορεύεται με βάση τις ανάγκες της δουλειάς, «γιατί αυτή οδηγεί το καράβι της ζωής», όπως της έλεγε από μικρή.

Έτσι την ερωτεύτηκε ο Σωτήρης. Βλέποντάς τη να τσακίζεται στη δουλειά, πάντα όμως με χαμόγελο, δίχως να ακολουθεί ούτε μία φορά τις άλλες, που κάθε λίγο και λιγάκι σταματούσαν για να κάνουν ένα τσιγάρο και να πιάσουν την κουβέ-ντα, κατηγορώντας συνήθως όλη την κοινωνία, από τον Αδάμ και την Εύα ως τους ανθρώπους των ημερών μας.

Ερωτεύτηκε την ψυχή της, τον εσωτερικό της κόσμο, τη δύναμη μέσα της, την καθαρότητά της, το πάθος της για ζωή, την αγνή ματιά της για τα πράγματα, τον άδολο χαρακτήρα της, την ειλικρίνειά της, τη γλυκύτητα που έβγαζε ακόμα και σε μεγάλες αναποδιές.

Κι όταν ο Σωτήρης τα είδε όλα αυτά, τα μέτρησε και τα ζύγισε, δεν είχε πια καμιά αμφιβολία ότι αυτή ήταν η γυναίκα της ζωής του.

Ευγνωμονούσαν την εταιρεία που τους έφερε κοντά, την ευγνωμονούσαν επίσης που μέσα σ' αυτή έκαναν φαμίλια, με δυο παιδιά που λάτρευαν και καμάρωναν κι έκαναν όνειρα γι' αυτά: να τα δουν να μεγαλώνουν και να προχωράνε στη ζωή τους, να αποκτήσουν εφόδια και να μην ταλαιπωρηθούν όσο οι ίδιοι.

Για εκείνον τα πράγματα ήταν πιο δύσκολα. Δούλευε σε λιοπύρια και καύσωνες, σε κρύα και βροχές και αέρηδες, σε όλες τις δυσκολίες του Θεού. Αλλά δεν γκρίνιαζε ποτέ, γιατί με τη δουλειά του μπορούσε να ζει την οικογένειά του και να ονειρεύεται όμορφες μέρες.

Η προσήλωσή του στην εταιρεία ήταν τόσο μεγάλη, ώστε δε διαμαρτυρήθηκε ούτε όταν τον έστειλναν για δουλειά σε «άγονες γραμμές», εκεί όπου έπρεπε να στήσουν χειμωνιάτικα εξοχικές κατοικίες. Υπήρχαν περιπτώσεις που έλειπε μήνες όταν έχτιζαν σε διάφορα νησιά, εκεί όπου ήταν το φόρτε της κατασκευαστικής.

Εξαιτίας αυτής της ιδιαιτερότητας της δουλειάς έχασε την πρώτη γέννα –του Ηλία–, αφού ήταν στην Κάλυμνο και δεν μπορούσε να φύγει, αλλά και στη δεύτερη –της Ιφιγένειας– επίσης έλειπε. Ήταν στην Κάσο κι έφτασε στην Αθήνα δυο μέρες μετά τη γέννα.

Στις πλάτες του, τις δικές του και άλλων τριακοσίων, έγινε μεγάλη και τρανή η PYRAMIS, που ξαφνικά έβγαλε την πρίζα και τους μετέτρεψε όλους σε ζωντανά φαντάσματα. Έσπαγαν το κεφάλι τους με τη γυναίκα του και πολλούς άλλους συναδέλφους τους για να καταλάβουν πώς γίνεται αυτή η εταιρεία-κολοσσός ξαφνικά να μην τους πληρώνει. Οι κατασκευές συνεχίζονταν σε όλη την Ελλάδα, η ίδια εταιρεία είχε συμμετάσχει ως κοινοπραξία και σε δημόσια έργα, ενώ

είχε μετοχές σε φημισμένες τουριστικές επιχειρήσεις, ακόμα και σε καζίνο στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

Έτσι δε δέχτηκαν ούτε για μισό λεπτό όσα τους είχε πει στην αρχή της κρίσης, με την πρώτη απληρωσιά, ο προσωπάρχης Γεράσιμος Σκιαδάς, στην πρώτη τους δραματική συγκέντρωση.

«Κλυδωνιζόμαστε γιατί ξοδεύουμε πολλά για τις κατασκευές και εισπράττουμε πια με το σταγονόμετρο, ενώ έχουμε σοβαρότατες υποχρεώσεις. Μας χρωστούν τεράστια ποσά και χορεύουν τα μάτια μας με τις ληγμένες επιταγές που έχουμε στα χέρια μας και είναι αδύνατο να διαχειριστούμε. Κάντε λίγη υπομονή και βάλτε πλάτη να σταθεί όρθια η εταιρεία για το καλό όλων μας...»

Έτσι συνέχισαν να δουλεύουν, πρώτον, γιατί είχαν μαζευτεί πολλά δεδουλευμένα και έλπιζαν ότι θα τα πάρουν, και δεύτερον, επειδή η αγορά ήταν «νεκρή» κι έτσι δεν υπήρχε πόρτα διαφυγής. Ήταν μια βασανιστική αιχμαλωσία που τους έκανε να υποφέρουν, βουλιάζοντας μέρα με τη μέρα.

Είχε προηγηθεί και μια τεράστια αναταραχή, που έκανε πολλούς να «κουμπωθούν». Μία εβδομάδα μετά τις εξηγήσεις του προσωπάρχη, ανακοινώθηκε σε όλους μια περικοπή των αποδοχών τους της τάξης του 20% «γιατί δε γίνεται αλλιώς, θα βουλιάξουμε», η δεύτερη ανάλογη μέσα σε τέσσερα χρόνια. Και, επιπλέον, απομακρύνθηκαν από την εταιρεία δώδεκα εργαζόμενοι, επίσης «γιατί δε γίνεται αλλιώς», με αποζημίωση που θα έπαιρναν σε είκοσι τέσσερις μήνες. Ήταν ένα μεγάλο σοκ για όλους, αφού αντιλαμβάνονταν ότι η κατάσταση ήταν εξαιρετικά δύσκολη και κανένας δεν ήθελε να χάσει τη δουλειά του, έστω και με τσεκουρωμένους μισθούς.

Είχαν δυσареσθηθεί όλοι οι εργαζόμενοι γιατί, εκτός των

άλλων, ο κύριος μέτοχος της εταιρείας, ο Γιάννης Βασταρδής, ήταν άφαντος όλο αυτό το διάστημα και δεν καταδέχτηκε να τους μιλήσει ούτε μία φορά. Έστειλε τη σκιά του, τον Σκιαδά, που ούτε τους ενέπνεε ούτε τους έδινε επαρκείς εξηγήσεις. Συνεχώς μασημένα λόγια και σκόρπιες υποσχέσεις που δεν τηρήθηκαν ποτέ.

Έπειτα από μια απεργία μίας μέρας την επομένη των περικοπών και των απολύσεων –πρωτοφανές για την εταιρεία στα είκοσι χρόνια λειτουργίας της–, πήραν κάποιο ποσό που ήταν αστείο. Πώς θα κατάφεραν να ζήσουν με διακόσια και τριακόσια ευρώ έναντι; Πώς θα κάλυπταν τις υποχρεώσεις τους; Πώς θα έτρωγαν;

Πώς γίναμε έτσι... Και πόσα ακόμα έχουμε να δούμε, πόσο να υποφέρουμε... σκεφτόταν η Βάσω και μάτωνε η ψυχή της.

Την ξύπνησε απότομα η αγωνιώδης φωνή της Ιφιγένειας.

«Μαμά, αλήθεια σου λέω, πεινάω πολύ, δε σου λέω ψέματα!»

Έπρεπε, για άλλη μία φορά, να διαχειριστεί και την πείνα και την ψυχολογία του παιδιού, που είχε μείνει πετσι και κόκαλο σε μια εποχή που έπρεπε να αναπτύσσεται συνεχώς.

«Να σου κάνω φακές, ζεστές ζεστές με ξιδάκι, είναι πολύ ωραίες. Ξέρεις πόσο ωραίες τις κάνω...»

Η μικρή, που το τελευταίο τετράμηνο είχε συνεχή ξεσπάσματα, έγινε έξαλλη.

«Πάλι φακές; Έφαγα το μεσημέρι, έφαγα και χθες και προχθές! Τρεις μέρες τρώω φακές, τις σιχάθηκα! Και την περασμένη εβδομάδα πάλι τα ίδια. Φτάνει πια!»

Η Βάσω δάγκωσε τα χείλη της κι ήθελε να ουρλιάξει από απελπισία, αλλά κατάφερε –κι έτσι έπρεπε– να μείνει ψύχραιμη, ή μάλλον να παραστήσει την ψύχραιμη. «Αγάπη μου,

είναι κρίμα να τις πετάξουμε, είναι αμαρτία. Ξέρεις, τα παιδάκια στην Αφρική δεν...»

Η Ιφιγένεια πετάχτηκε σαν θυμωμένη γάτα από το καναπέδάκι της κουζίνας και έβαλε τις φωνές. «Σταμάτα να μου λες πάλι την ίδια ιστορία με την Αφρική! Μου την έχεις πει εκατό φορές! Φτάνει! Ναι, ξέρω, τα παιδάκια από την Αφρική δεν έχουν τίποτα να φάνε και πεθαίνουν! Το έμαθα πια, δεν είμαι χαζή! Αλλά κι εγώ πεινάω!»

Δεν ήξερε πια τι άλλο να πει στην κόρη της για να καταλαγιάσει τις εκρήξεις της, ενώ η απελπισία της έσφιγγε με δύναμη τον λαιμό και της έκοβε την ανάσα.

Η εικόνα των αποθεμάτων –της ερχόταν να βάλει τα γέλια και μόνο που σκέφτηκε τη λέξη– ήταν δραματική. Στο ντουλάπι της κουζίνας όπου φυλούσε τα τρόφιμα υπήρχαν μόνο τρία σακουλάκια φακές, ένα σακουλάκι χοντρά φασόλια, ένα πακέτο ρύζι και δυο πακέτα σπαγγετίνι, περιτριγυρισμένα από αλουμινόχαρτο, μεμβράνη για να σκεπάξει τα φαγητά και αντικολλητικό χαρτί ψησίματος. Αλλά όλα αυτά δεν τρώγονταν...

Ήθελε να φυλάξει τα μακαρόνια για το τέλος αυτής και της επόμενης εβδομάδας, όπως και το ρύζι για τις ενδιάμεσες μέρες. Και, το καταλάβαινε, πάλι φακές ήταν ανυπόφορο. Τουλάχιστον ο Ηλίας θα έτρωγε στον φίλο του τον Παύλο, που τον είχε καλέσει σπίτι για να παίξουν. Η Βάσω ντρεπόταν που ένιωθε ανακούφιση κάθε φορά που ο Ηλίας πήγαινε στον φίλο του, αλλά αυτή ήταν η αλήθεια. Ναι, ήταν ανακουφισμένη που το παιδί γύριζε καλά ταϊσμένο. Το σώμα ενός εφήβου –τρίτη γυμνασίου πια– έχει πολλές ανάγκες.

«Αγάπη μου, κάνε υπομονή λίγες μέρες, μόνο λίγες... Την άλλη εβδομάδα που θα πληρωθώ, θα σου πάρω ό,τι θες...»

«Πάλι με κοροϊδεύεις! Αφού σας άκουσα που λέγατε με τον μπαμπά ότι δεν έχετε καθόλου λεφτά κι ότι δεν ξέρετε πόσο θα αντέξετε, αφού τόσο καιρό δε σας πληρώνουν...»

«Όχι, όχι, θα με πληρώσουν από την άλλη δουλειά, σε εκείνο το σπίτι που καθαρίζω, αλήθεια σου λέω...»

Σπάραξε μέσα της που έπρεπε να απολογείται στο παιδί, αλλά εκείνη τη στιγμή δεν μπορούσε να κάνει κάτι άλλο.

«Και γιατί, μαμά, δε σας πληρώνουν στη δουλειά αφού πάτε κάθε μέρα; Να φύγετε και να πάτε αλλού που θα σας πληρώνουν. Αύριο που δεν έχουμε σχολείο με εκείνη τη συνέλευση των δασκάλων, πάρε με μαζί σου να τους το πω εγώ. Εμένα θα με ακούσουν...»

Τα μάτια της Βάσως πλημμύρισαν από καυτά δάκρυα. Πήγε ως τον νεροχύτη της κουζίνας και άρχισε να τον τρίβει με μανία. Το ζαρωμένο της πρόσωπο γέμισε δάκρυα, αλλά η Ιφιγένεια έβλεπε μόνο την πλάτη της, που είχε αρχίσει να καμπουριάζει από τις κακουχίες. Αν μετρούσε τα σκαλιά που είχε σφουγγαρίσει, θα έφτανε ως τον Όλυμπο...

Κι εξακολουθούσε να το κάνει. Πήγαινε από δω κι από κει για να καθαρίζει σπίτια –όποτε έβρισκε, γιατί ο κόσμος είχε ζοριστεί πολύ και δεν είχε χρήματα να παίρνει παραδουλεύτρες για το σπίτι– και δεν άφηνε καμία ευκαιρία. Ακόμα και για ελάχιστα χρήματα πήγαινε να καθαρίσει τουαλέτες κινηματογράφων –αν αρρώστανε καμιά–, εστιατορίων, ό,τι μπορούσε να βρεθεί τέλος πάντων.

Αλλά κι ο Σωτήρης δεν καθόταν να κλαίει τη μοίρα του, κι ως τον είχε πάρει από κάτω η κατάσταση. Έπειτα από οκτώωρα και δεκάωρα δουλειάς –διότι εξακολουθούσε να πηγαίνει όπου τον έστελναν από την εταιρεία– αναλάμβανε ό,τι μεροκάματο μπορούσε να βρει. Η οικοδομή βέβαια,

κυρίως στην Αθήνα, είχε πληγεί τρομερά, κι έτσι έκανε οτιδήποτε μπορούσε να του αποφέρει λίγα χρήματα. Βοηθός μεταφορέα, βοηθός ελαιοχρωματιστή, βοηθός ψήστη, τα πάντα!

Μια φορά είχε αδειάσει μια ολόκληρη αποθήκη εκατόν εξήντα τετραγωνικών για να πάρει είκοσι ευρώ έπειτα από έξι ώρες πολύ κοπιαστικής δουλειάς, από το απόγευμα ως τα μεσάνυχτα. Αλλά είκοσι ευρώ ήταν γι' αυτούς φαγητό σχεδόν τριών ημερών, έστω κι αν τα παιδιά –ιδίως η μικρή– διαμαρτύρονταν για τις μαγειρικές επιλογές της μάνας, που έκανε αλχημείες για να βγουν το μαγείρεμα και οι μέρες της εβδομάδες, μαρτύριο σε πολλές περιπτώσεις.

Όμως υπήρχε κι άλλο μαρτύριο. Ο μεγάλος, ο Ηλίας, επηρεασμένος από τις καταστάσεις, είχε παρατήσει το διάβασμα και πήγαινε χάλια στο σχολείο, με τους καθηγητές πάντως να εστιάζουν περισσότερο στη μελαγχολία του και λιγότερο στις επιδόσεις του.

«Για την ηλικία του είναι ανησυχητικό...» είχε πει στον πατέρα του ο υπεύθυνος της τάξης, που τόλμησε να κάνει και μία ερώτηση: «Συμβαίνει κάτι σοβαρό στο σπίτι σας?».

Τι να του εξηγήσει και τι να του πει ο Σωτήρης Κεραμιδάς. Για την κεραμίδα που τους είχε πλακώσει και δεν τους άφηνε ούτε να ανασάνουν;

«Είναι από τη φύση του σοβαρό παιδί, έτσι ήταν από μικρός», αρκέστηκε να πει ο πικραμένος πατέρας, καταπίνοντας το φαρμάκι.

Η Μαρίνα Καράλη χάιδευε τη φουσκωμένη κοιλιά της κι ήθελε να πει τόσο πολλά στο έμβρυο, και κυρίως να του ζητήσει

να ξαναφέρει το χαμόγελο στο σπιτικό τους, αυτό που είχε εξαφανιστεί εδώ και μήνες.

Πιο εύκολο είναι να δω μπροστά μου εδώ στο σαλόνι τη Μαντόνα παρά το χαμόγελο του άντρα μου, το οποίο αγνοείται μαζί με τη χαρά, σκέφτηκε πικρά.

Σηκώθηκε με αργές κινήσεις από τον καναπέ κι ένιωθε ότι ήταν εκατό κιλά. Και δεν έφταιγε το μωρό στην κοιλιά, στον έκτο μήνα πια, αλλά το ασήκωτο ψυχολογικό βάρος που την καταρράκωνε και την έκανε να αισθάνεται ότι ανά πάσα στιγμή μπορεί να σωριαζόταν στο πάτωμα. Τρόμαξε με τη σκέψη της, τίναξε το κεφάλι της να τη διώξει και ξανάπιασε την κοιλιά της.

«Όχι, μωρό μου, δε θα σ' το κάνω αυτό, δε θα σ' αφήσω να πάθεις τίποτα εσύ», μονολόγησε, και πήγε στην κουζίνα να πάρει χαρτομάντιλο για να σκουπίσει τα δάκρυά της, κάτι που συνέβαινε συνέχεια το τελευταίο διάστημα.

Δεν άντεχε τις συνεχείς και έντονες εκρήξεις του άντρα της, του Κώστα Μορφίδη, ο οποίος είχε γίνει ανυπόφορος κι έβριζε θεούς και δαίμονες κάθε μα κάθε φορά που επέστρεφε στο σπίτι. Τον καταλάβαινε σε έναν βαθμό. Η παρατεταμένη κρίση στην εταιρεία, την PYRAMIS LTD, του είχε τσακίσει τα νεύρα, και με διαλυμένη ψυχολογία ήταν αδύνατο να ελέγξει τον εαυτό του.

Ήταν εξαιρετικός τεχνίτης –έβαζε πλακάκια στις νεοανεγειρόμενες οικοδομές– αλλά χρήματα έπαιρνε πια πολύ σπάνια, κυρίως κάποια έναντι, όπως άλλωστε και οι υπόλοιποι στην εταιρεία. Κι εκείνος, εγκλωβισμένος όπως οι άλλοι, αναγκαζόταν να ψάχνει έξω κάποια έξτρα απλώς για να επιβιώσει. Αλλά αυτά δεν έφταναν ούτε για ζήτω, αφού οι λογαριασμοί έτρεχαν, όπως και το ενοίκιο, ενώ λόγω της εγκυμο-

σύνης της Μαρίνας και των πολλών εξετάσεων που χρειάζονταν, τα έξοδα ήταν δυσβάστακτα.

Χρωστούσαν πια παντού, κι αν δεν ήταν η μάνα της Μαρίνας, η κυρα-Δέσποινα, που βοηθούσε όσο μπορούσε και με το παραπάνω, θα είχαν βρεθεί στον δρόμο. Κυριολεκτικά.

Η κατάσταση μεταξύ τους άρχισε να ξεφεύγει όταν η Μαρίνα ανακάλυψε τυχαία ότι ο Κώστας είχε γίνει φανατικός του Στοιχήματος, προκαλώντας συνεχώς την τύχη του. Και την ατυχία του βεβαίως...

«Μπας και ξελασπώσουμε, βρε μωρό μου, δεν υπάρχει άλλος τρόπος», της είχε πει όταν εκείνη το ανακάλυψε. Τον έβλεπε με τις ώρες μπροστά στον υπολογιστή, κι όταν ασχολήθηκε για να δει τι συμβαίνει, όταν είδε τα πονταρίσματά του, κατάλαβε τι γινόταν.

Είχε ξεσπάσει τότε ένας μεγάλος καβγάς και τους είχε ακούσει όλη η γειτονιά.

«Εδώ δεν ξέρουμε τι μας ξημερώνει κι αν θα μπορούμε να είμαστε μέσα στο ίδιο μας το σπίτι κι εσύ παίζεις Στοιχήμα;» ήταν η έντονη διαμαρτυρία της, με εκείνον να προσπαθεί να την ηρεμήσει.

«Μην ανησυχείς, δεν είμαι τρελός. Από τα κερδισμένα παίζω. Μου είχε δώσει κάτι σίγουρα ο Γιάννης ο περιπτερός, τους τα πήρα και τώρα παίζω με τα κερδισμένα. Με ρέγουλα. Θα τους τα ξαναπάρω, μια δυο φορές ακόμα και μετά τέρμα. Θα βγάλουμε τα έξοδα της γέννας και τα πράγματα του μωρού και μετά μην τον είδατε τον Παναγή...»

Αλλά ο... Παναγής έγινε μανιακός και αθεράπευτος απ' αυτή τη μούρλα και σταματημό δεν είχε. Για να βρίσκει να ταΐζει το αλκοολίκι του –γιατί αλκοολίκι είναι, και μάλιστα μεγάλο– έφτασε στο σημείο να πουλήσει σε ενεχυροδα-

νειστήριο το ακριβό ρολόι του, δώρο της πεθεράς του στον γάμο. Δεν το πούλησε ακριβώς, το «σκότωσε», για να ποντάρει όλα τα λεφτά στην Γκετσλεμπιρλιγκί, αφού είχε την πληροφορία ότι θα νικούσε εκτός έδρας την πανίσχυρη Γαλατασαράι. Έχασε το ματς, έχασε το ποντάρισμα, έχασε όλα τα λεφτά, έχασε και τα υπόλοιπα που δανείστηκε από τον περιπερέά για να παίξει ακόμα μια τριάδα αγώνων.

Η Μαρίνα είδε ότι δε φορούσε πια το ρολόι, κι ο Κώστας τής είπε μια απίθανη δικαιολογία.

«Με ζάλισαν στα τηλέφωνα από την ασφαλιστική ότι, αν δεν πληρώσω άμεσα την ασφάλεια του αυτοκινήτου, θα τη διακόψουν χωρίς άλλη προειδοποίηση. Κι όπως καταλαβαίνεις, το χρειαζόμαστε στην κατάσταση που είσαι. Άφησα ενέχυρο το ρολόι και πήγα και πλήρωσα, μέχρι να δούμε τι θα κάνουμε...»

Ο καιρός κυλούσε με λίγα έναντι από την εταιρεία και πολλά νεύρα, που γίνονταν αβάστακτα όταν έχανε στο Στόιχημα, κάτι σύνηθες και για τον Κώστα και για τους ομοίους του, αυτούς που νόμιζαν ότι την «επόμενη φορά» θα πέσουν μέσα στις κομπίνες των αγώνων και θα πιάσουν την καλή.

Κι όσο δεν την έπιανε, του έφταιγε η κυβέρνηση και σύσσωμη η αντιπολίτευση, το ΝΑΤΟ, ο ΟΗΕ, το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, η Μέγκελ, ο Σόιμπλε, και γενικά, όλη η κοινωνία που είχε βάλει στο μάτι τον Κώστα.

Η Μαρίνα τον ενημέρωσε εγκαίρως ότι σε δέκα μέρες θα έπρεπε να κάνουν εκείνη την ειδική εξέταση στον γυναικολόγο, από τις πιο ακριβές ως τώρα στη διάρκεια της εγκυμοσύνης της.

«Μακάρι να μην επιβαρύνουμε κι άλλο την κακομοίρα τη μάνα μου, που στην ουσία έχει αναλάβει τα πάντα μας»,

του είπε ήρεμα, αλλά εκείνος το εξέλαβε ως εχθρική κίνηση.

«Μου τη λες τώρα; Μου λες ότι είμαι άχρηστος; Ότι λουφάρω; Και τι θες να κάνω, γαμώ την τρέλα μου; Να πάρω το αυτοκίνητο και να πέσω στον γκρεμό για να γλιτώσουμε όλοι;»

Η Μαρίνα δεν αντέδρασε αρχικά, αλλά... απασφάλισε όταν τον άκουσε να της λέει: «Κι εσύ όμως δεν κούνησες το χεράκι σου... Κι είσαι αραχτή πριν καν μείνεις έγκυος... Ε, η μάνα σου έβγαλε χορηγία για να μην αλλάξει συνθήειες η βασίλισσά της...».

Όλο το αίμα του κορμιού της ανέβηκε στο κεφάλι και της γύρισε το μάτι, που έγινε πιο κόκκινο από τη λάβα.

«Δεν ντρέπεσαι καθόλου πια; Δεν έχεις τσίπα; Επικοινωνεί το μυαλό σου; Μου λες ότι είμαι αραχτή όταν ξέρεις ότι έπρεπε να σταθώ στη μάνα μου; Και μετά, όταν ξαναπροσπάθησα, με σταμάτησαν από δυο παιδικούς σταθμούς και γύρισα άλλους πενήντα για να βρω δουλειά, ακόμα και με την κοιλιά στο στόμα. Δεν ντρέπεσαι καθόλου πια να λες τέτοια πράγματα;»

Πνίγηκε στους λυγμούς, αλλά αυτό δεν πτόησε καθόλου τον Κώστα, που είχε γίνει πιο σκληρός κι από πέτρα και η ειρωνεία του ξεχειλίξε.

«Ναι, ξέχασα, εσύ είσαι νηπιαγωγός και δεν επιτρέπεται να χαλάσεις το ήματζ σου με κάτι άλλο. Έχεις κάνει, φαίνεται, συμφωνία ότι ή αυτή τη δουλειά ή καμία άλλη... Μη χαλάσει και το μανικιούρ... Λες και η δουλειά στα σούπερ μάρκετ ή κάπου αλλού είναι ντροπή...»

Η Μαρίνα έπνιξε μέσα στα δόντια της δυο χοντρές βρισιές και χώθηκε στην κρεβατοκάμαρά της, δίχως εκείνη τη μέρα να ακουμπήσει ούτε ψίχουλο. Οι τεράστιες ρωγμές μέσα της είχαν επηρεάσει και το στομάχι της.

Ήταν η πρώτη φορά που ο Κώστας κοιμήθηκε βράδυ στον καναπέ του σαλονιού, δίχως καν να περάσει από την κρεβατοκάμαρα. Κανένας από τους δυο τους όμως δε φανταζόταν αυτό που θα επακολουθούσε. Άλλωστε κανένας σεισμός δεν προειδοποιεί. Όλοι, ακόμα και οι πιο καταστροφικοί, γίνονται εντελώς ξαφνικά, δίχως καμπανάκια και τυμπανοκρουσίες.

Η Μαρίνα θεώρησε ότι το ξέσπασμά της –για το οποίο μάλιστα δεν ευθυνόταν– έπιασε τόπο, αφού ο Κώστας βρήκε τέσσερα μεροκάματα σε ένα σπίτι στη Λιβαδειά, βάζοντας τα πλακάκια και τα μάρμαρα σε ένα δωρόφο. Τον είδε με τα μάτια της να μετράει περιχαρής τα λεφτά στο μπαλκόνι και να λάμπει ολόκληρος. Γιατί ναι, όπως το σκέφτηκε η Μαρίνα, «αυτά τα ρημάδια τα λεφτά μπορεί να μη φέρνουν σίγουρα την ευτυχία αλλά φέρνουν λίγη χαρά και ηρεμία». Για πόσο όμως;

Εκείνο το ίδιο βράδυ τον είδε να κάθεται με τις ώρες στον υπολογιστή, σ' εκείνη τη γνωστή στοιχηματική ιστοσελίδα, αλλά δεν είχε καμία όρεξη να του πιάσει την κουβέντα. Όμως την επόμενη μέρα που πήγαν στον γιατρό, οι ρωγμές έγιναν ερείπια.

Όταν ήρθε η ώρα να πληρώσουν τις εξετάσεις και τον γιατρό, ο Κώστας ξερόβηξε κοιτάζοντας τα παπούτσια του και ψέλλιζε κάτι απίθανα πράγματα.

«Αύριο μέχρι τι ώρα θα είστε εδώ; Για να σας φέρω τα χρήματα... Δεν πρόλαβα σήμερα να πάω στην τράπεζα...»

Η ίδια δεν είπε λέξη, αλλά όταν γύρισαν στο σπίτι, κήρυξε επισήμως τον πόλεμο με ανακοινωθέν μόλις έξι λέξεων: «Πάλι ρεζίλι με έκανες! Βαρέθηκα πια!».

Εκείνος αντεπιτέθηκε με σφοδρότητα, αδειάζοντας με μί-

σος το οπλοπολυβόλο του: «Να πας στον διάολο, κι εσύ κι η μάνα σου, που θα μου πεις ότι σε έκανα ρεζίλι! Κι αν βαρέθηκες, να βρεις κανέναν άλλο μαλάκα! Και, για να ξέρεις, εγώ βαρέθηκα να μου κάνεις συνέχεια παρατηρήσεις και να ελέγχεις το καθετί μου! Το κατάλαβες;».

Πριν καν τελειώσει τη φράση του, εκτόξευσε ένα βάζο που πέθανε άδοξα στο πάτωμα, αυτό και τα χίλια κομμάτια του.

Με τα νύχια βγαλμένα, σαν αγριόγατα, η Μαρίνα χιμήξε, κι ήθελε αλήθεια να του βγάλει τα μάτια. Πόνεσε πολύ που άκουγε αυτόν τον άνθρωπο, τον ευεργετημένο από τη μητέρα της, να τη βρίζει τόσο ξεδιάντροπα.

«Μην ξαναπιάσεις στο στόμα σου τη μάνα μου, δεν είσαι άξιος! Τ' ακούς; Αν δεν ήταν αυτή, τώρα θα πεινούσες και θα βρόμαγες! Όμως είσαι τόσο τιποτένιος, που ακόμα και τα λεφτά που μας δίνει για να τρώμε τα παίζεις στο Στοιχίμα. Αλλά τι λέω; Εδώ δε σέβεσαι το μωρό που θα γεννηθεί, τη μάνα μου περιμένω να σεβαστείς;»

Ο Κώστας αποκαθήλωσε κάμποσους αγίους και, σπάζοντας κι ένα τασάκι, βρόντησε πίσω του την πόρτα κι έφυγε μέσα στους καπνούς που έβγαζε το κεφάλι του.

«Τι έκανα, τι έκανα, τι έκανα, Θεέ μου!» είπε φωναχτά η Μαρίνα, πνιγμένη στο κλάμα. Ξάπλωσε στον καναπέ νιώθοντας έντονη ταραχή και ταχυπαλμία και χάιδεψε με το ιδρωμένο χέρι της την κοιλιά της. «Συγγνώμη, μωρό μου, συγγνώμη!» είπε στο έμβρυο, με το πρόσωπό της να μετατρέπεται σε ξεχειλισμένο ποτάμι δακρύων.

Έτσι ασυναίσθητα, το μυαλό της έκανε βουτιά στο παρελθόν. Είχε γνωρίσει τον Κώστα στην πιο δύσκολη περίοδο της ζωής της, όταν μόλις είχε θάψει τον αγαπημένο της πατέρα, που βασανιζόταν δύο χρόνια από καρκίνο. Έπρεπε να στα-

θεί όρθια και να στηριζέι τη μάνα της, που είχε σημάδια κατάρρευσης. Κι εκεί, πιεσμένη από τις καταστάσεις και με θολωμένο μυαλό, έκανε δύο σοβαρά λάθη, τα οποία της σημάδεψαν τη μετέπειτα ζωή.

Για να είναι δίπλα στην κυρα-Δέσποινα, που δεν έλεγε να συνέλθει από τον χαμό του άντρα της, παραιτήθηκε από τον παιδικό σταθμό στον οποίο δούλευε. Αυτό το λάθος το βρήκε μπροστά της. Όπως βρήκε και το επόμενο. Για να της φτιάξει κάπως τη διάθεση, επέμεινε πολύ –όσο δεν πήγαινε– να ανακαινίσουν το σπίτι για να κάνει τη μητέρα της να νιώσει κάπως καλύτερα.

Απευθύνθηκαν λοιπόν στην PYRAMIS, που διαφημιζόταν παντού, και τους πρότεινε διάφορες λύσεις. Και μια από τις βασικές ήταν το ξήλωμα των παλιών ξύλινων πατωμάτων και η αντικατάστασή τους από όμορφα πλακάκια. Εκεί λοιπόν είδε τον Κώστα, ο οποίος –το παραδέχτηκε η ίδια στην κολλητή της, τη Λένα– της... έκοψε την ανάσα! Ήταν πολύ αρρενωπός, όμορφος, γεμάτος σιγουριά και αυτοπεποίθηση. Το πυκνό σκούρο μαλλί του, τα ωραία χαρακτηριστικά του, τα μελιά μάτια του, η κορμιοστασιά και το μπόι του, όλο αυτό το μποέμ που έβγαζε την ξετρέλαναν!

Δεν ήταν μια μαστοράντζα του παλιού καιρού, όπως τους θυμόταν όταν ήταν μικρή. Ήταν ένα αρσενικό που εξέπεμπε δύναμη, με το ακριβό αυτοκίνητό του, την καλή μουσική –την άκουγε από τα ακουστικά του κινητού τηλεφώνου του–, μια εικόνα κυρίαρχου άντρα που ξέρει ακριβώς τι θέλει.

Δέκα μέρες κράτησε η ανακαινιση, δέκα μέρες είχε την ευκαιρία να μιλάει μαζί του. Το κατάλαβε από την αρχή ότι αυτός ο δυναμικός άντρας δεν ήταν δα και... ρήτορας, αλλά έχοντας βγει από μια προηγούμενη σχέση με ρήτορα, δεν την

ένοιαζε καθόλου που ο λεγόμενος δεν ήξερε από... Ευριπίδη και Σοφοκλή. Της ήταν παντελώς αδιάφορο. Θα μπορούσε να αναλύσει και με τις φίλες της την... *Ιφιγένεια εν Αυλίδι*.

Θυμήθηκε ακριβώς τα λόγια που είχε πει στη Λένα μία εβδομάδα αφότου είχε γνωρίσει τον Κώστα. «Πες με τσούλα, πες με ξεδιάντροπη, πες ό,τι θες, αλλά αυτός ο άντρας μου τη δίνει, ρε παιδί μου! Αν δεις το βλέμμα του, θα πέσεις κάτω! Θα ήθελες να σε πετάξει επιτόπου στα πατώματα!»

«Σε καταλαβαίνω, ρε κορίτσι μου, δε σε καταλαβαίνω εγώ; Πήξαμε στη φιλοσοφία...»

«Αν δε δεις με τα μάτια σου, δεν καταλαβαίνεις τίποτα!» ήταν η απάντηση της Μαρίνας.

Και... κατάλαβε η Λένα, και μάλιστα καλά, αφού την επόμενη μέρα είχε κανονίσει να πάει το πρωί στο σπίτι της φίλης της για να δει κι εκείνη το... θαύμα. Κι ήταν το ίδιο βράδυ που η Λένα είπε στην ερωτοχτυπημένη Μαρίνα: «Μόνο στα πατώματα; Και στο ασανσέρ, και στην ύπαιθρο, και στις τουαλέτες και παντού! Δίκιο έχεις, ρε φιλενάδα, απόλυτο δίκιο, κόλαση είναι!».

Τα δάκρυα στα μάτια της είχαν δημιουργήσει τρία ρυάκια μόλις θυμήθηκε εκείνη την εποχή. Κι έβριζε τον εαυτό της και τη Λένα μαζί που την παρακινούσε διαρκώς.

«Πού κολλάς, ρε παιδί μου; Αφού θες, το βλέπω και τ' ακούω, τι βασανίζεις τον εαυτό σου; Είδαμε και τα χαϊρία του φιλοσόφου, του πρόην...»

«Αχ, Λενάκι!»

Αλλά τα «αχ» και τα «βαχ» είχαν πάει στην άλλη πλευρά, του Κώστα, όταν η Μαρίνα σταμάτησε να φοράει φόρμες και ξεκίνησε τα φορεματάκια. Αναστέναξε η μαστοράντζα και μαζί μ' αυτόν και τα εργαλεία του!

Κροφogeλούσε όταν τον έβλεπε να κοιτάζει το πλούσιο ντεκολτέ της, τα πόδια της, τους γοφούς της, ενώ μια φορά –τον είδε από τον καθρέφτη– δεν ξεκολλούσε τα μάτια του από τα σφιχτά και καλοσχηματισμένα οπίσθιά της.

Ο συνήθως σιωπηλός Κώστας, που δε μιλούσε ούτε στον βοηθό του, άρχισε να της πιάνει την κουβέντα, να τη ρωτάει για τα ενδιαφέροντά της, να προσπαθεί να μάθει αν είναι μόνη. Και το έκανε άκομψα, με εκείνη να γελάει τότε από μέσα της.

«Και νηπιαγωγός και όμορφη και νοικοκυρά, πρέπει να είναι πολύ περήφανος ο καλός σου... Και να σε καμαρώνει... Ελπίζω να μη ζηλεύει πολύ...»

Θυμήθηκε το πόσο πολύ χάρηκε εκείνος όταν του είπε ότι ήταν μόνη, κάτι που του έκανε τεράστια εντύπωση και της είχε πει με γουρλωμένα μάτια: «Εσύ μόνη; Καλά λένε ότι πλησιάζει το τέλος του κόσμου!».

Δεν έχασε χρόνο. Την επόμενη μέρα κιόλας, χωρίς περιστροφές, υπεκαφυγές ή κουβέντες απ' έξω απ' έξω, της πρότεινε να βγουν για ένα ποτό.

Αυτό ενθουσίασε τη Μαρίνα –είχε πια πειστεί ότι του άρεσε–, αλλά από την άλλη είχε και κάποιους ενδοιασμούς, κυρίως ως προς το άμεσο του πράγματος.

Κι αυτοί οι ενδοιασμοί έγιναν σκόνη από τη Λένα.

«Ή δεν ξέρεις τι σου γίνεται ή με δουλεύεις! Με έπρηξες με δαύτον τόσες μέρες, και τώρα μου βγάζεις τα ηθικοπλαστικά σου; Κάνε τη ζωή σου, ρε κορίτσι μου, μία την έχεις. Ξεχνάς τι τράβηξες από τον... φιλόσοφο Πλάτωνα; Σε έπρηξε στο μπλα μπλα και στα μουσειά! Έφτασες είκοσι οκτώ χρόνων, σόρι κιόλας που σ' το θυμίζω! Τι ήθελες δηλαδή; Μετά τον... Πλάτωνα, κι έναν Αριστοτέλη; Άσε μας, ρε φίλε, και κοίτα να περάσεις καλά!»

Τον κουβάλησε εύκολα ως την Καλλιθέα όπου έμενε τότε κι έπαθε πλάκα όταν τον είδε. Ένας κατάμαυρος αετός μέσα στο γυαλισμένο μαύρο αυτοκίνητό του, με το λευκό του πουκάμισο να τονίζει ακόμα περισσότερο το μαύρο του μαλλί. Δεν είχε τίποτα να ζηλέψει από κάποιον ηθοποιό ή μοντέλο, δεν είχε καμία σχέση με τον τεχνίτη που έβλεπε στο σπίτι της.

Αλλά κι εκείνη τον τρέλανε. Φορούσε ένα μαύρο φορεματάκι που αγκάλιαζε σφιχτά το σώμα της, αφήνοντας να φανούν τα καλλιγράμμα πόδια της και το ζουμερό ντεκολτέ της. Κι ήταν τόσο ποθητή, ώστε συγκέντρωνε πάνω της ακόμα και τα βλέμματα ηλικιωμένων που λαχταρούσαν με την εικόνα της.

«Εσύ θα παλάβωνες και τα νήπια σε παιδικό σταθμό!» της είπε γελώντας ο Κώστας, που την έτρωγε με τα μάτια του και την ακτινογραφούσε από την κορφή ως τα νύχια.

Σε άλλες περιπτώσεις θα την ενοχλούσε πολύ, αλλά αυτή τη φορά ένιωθε όμορφα μέσα της που ένα τέτοιο αρσενικό, ένας τέτοιος άντρας έδειχνε μαγεμένος μαζί της. Ο πρώην της δεν της είχε πει ούτε μία φορά έστω μισή λέξη για το πόσο όμορφη ήταν. Δεν παρατηρούσε καν αν είχε βάψει τα μαλλιά και τα νύχια της, αν είχε πάρει καινούργια σκουλαρίκια ή ένα καινούργιο ρούχο. Κι αυτό της είχε αφήσει πληγές μέσα της, εξαφανίζοντας κάθε ίχνος αυτοπεποίθησης.

Έπρεπε να καταλάβω ότι ο άνθρωπος δεν... σκέφτηκε η Μαρίνα, καθώς θυμήθηκε –με λυγμό– εκείνη τη νύχτα που άλλαξε τα πάντα. Ήταν κακός στη συζήτηση, φτάνοντας να λείι ως και ασυναρτησίες, αλλά εκείνη τη στιγμή δεν την ενδιέφερε καν. Την έκανε να νιώθει θεά, εκθειάζοντας συνεχώς τα προσόντα και την εμφάνισή της. Κι αυτό της έλειπε πολύ, ήταν κάτι άγνωστο όσο βρισκόταν στην αγκαλιά –τρό-

πος του λέγειν– του Ιάκωβου, που προτιμούσε να της αναλύει τον... Αισχύλο! Και μ' αυτή την πικρή σκέψη, του Ιάκωβου και του Αισχύλου, αφέθηκε στα χέρια του Κώστα όταν έφυγαν από εκείνο το μπαράκι στη Γλυφάδα.

Την πήγε στον Λαιμό Βουλιαγμένης, κι όταν πάραυτα στα σκοτάδια, άρχισε να τη φιλάει και να εξερευνά κάθε σπιθαμή του κορμιού της, το οποίο κατέκτησε λίγο αργότερα, όταν έχωσε το αυτοκίνητο σε ένα ακόμα πιο σκοτεινό σημείο, μέσα σε φυλλωσιές. Κι είχε και δεύτερο γύρο, κοντά στην Ανάβυσσο, αλλά και τρίτο, σε μια κατηφοριά προς τη θάλασσα, σε μικρή απόσταση από τον Ναό του Ποσειδώνα στο Σούνιο.

Γύρισε στο σπίτι άδεια από δυνάμεις και γεμάτη από έντονα συναισθήματα, κυριευμένη από έναν ερωτισμό που της τρέλαινε το μυαλό και έδιωχνε κάθε προβληματισμό της για το αν του φάνηκε εύκολη.

Και της αποτρέλανε το μυαλό τις επόμενες μέρες, όταν είδε κι ένιωσε τον ταύρο σε κρεβάτι, σε καναπέ, σε μπανιέρα, στο πάτωμα, πάνω στο γραφείο, κάτω από το γραφείο, στον τοίχο, όπου μπορούσε να φανταστεί κανείς... Ξυπνούσε και σκεφτόταν πότε θα βραδιάσει και τι θα σκεφτεί ο ταύρος, που ναι, είχε αχαλίνωτη φαντασία και απείρευτες δυνάμεις.

Αυτές οι πρωτόγνωρες γι' αυτήν καταστάσεις την αποσυντόνισαν τελείως και δεν την άφηναν να σκεφτεί τίποτε άλλο πέρα από το ηφαίστειο του Κώστα και τη σχεδόν καθημερινή έκρηξή του. Ευχόταν να τον έχει για πάντα δικό της, γιατί εκείνος την έκανε να πετάει, ανασύροντας στην επιφάνεια στοιχεία που ούτε καν φανταζόταν ότι διέθετε.

Κι έτσι, δεν προβληματίστηκε όταν διαπίστωσε ότι η παρατεταμένη καθυστέρησή της οφειλόταν σε εγκυμοσύνη.

Δεν πρόσεχα τι ευχόμουν τότε... Καλά να πάθω... σκέφτηκα, καθώς, ξαπλωμένη στο κρεβάτι της, ένιωθε το κυοφορούμενο να κλοτσάει με μανία.

Είχε στο κινητό της εκείνη τη φωτογραφία από τη μέρα που του ανακοίνωσε την εγκυμοσύνη της. Εκείνος είχε χαρεί αληθινά, δίχως να δυσφορήσει ούτε δευτερόλεπτο. Κι έτσι είχαν βγάλει εκείνη τη σέλφι φωτογραφία, στην οποία της χάιδε την ανύπαρκτη κοιλιά της.

Της το είπε καθαρά, χωρίς περιστροφές.

«Έχω τις εμπειρίες μου και δε σ' το έκρυπα ποτέ. Αλλά θεωρώ ότι είμαι έτοιμος να γίνω πατέρας, και το θέλω πολύ. Μ' εσένα. Είσαι ένα διαμάντι και με κάνεις καλύτερο άνθρωπο. Και ναι, έχεις όσα μπορούσε να ποθήσει ένας άντρας...»

Το εννοούσε. Είχε βαρεθεί να βγαίνει με διάφορες δευτεροκλασάτες, τις οποίες θεωρούσε φτηνές. Είχε πια χορτάσει από σάρκα, ήθελε κι άλλα πράγματα, κι ούτε που φανταζόταν ότι θα ήταν με μια τέτοια γυναίκα.

Η μητέρα της βέβαια είχε αντιδράσει –και της ανέφερε πολλούς λόγους–, αλλά η Μαρίνα ήταν ανένδοτη.

«Με κάνει χαρούμενη και ευτυχισμένη και δε με νοιάζει τίποτε άλλο», της είχε απαντήσει, με την κυρα-Δέσποινα να μην της μιλάει για μία ολόκληρη εβδομάδα, θεωρώντας ότι η κόρη της κάνει έγκλημα.

Δυστυχώς δικαιώθηκε... σκεφτόταν τώρα, με τους λυγμούς να της κόβουν την ανάσα. «Πώς πήρα τέτοιο άντρα; Πόσο επιπόλαιη ήμουν; Δεν ήξερα τι ευχόμουν. Γαμώτο!» είπε φωναχτά.

Δεν ήξερε σε τι έπρεπε να ελπίζει. Γύρισε στο πλάι το σώμα της, αποκαμωμένη από την τεράστια ένταση της μέρας, και βυθίστηκε στις θλιβερές σκέψεις της.

Μύριζε ιδρώτα κι αγωνία, κι απελπισία και θυμό και οργή, και η ξεχειλισμένη αγανάκτηση χόρευε στα πρόσωπα των εργαζομένων, που αποφάσισαν να οργανωθούν για να δουν τι θα κάνουν κι αν υπήρχαν περιθώρια αντίδρασης. Τους μάζεψε ο Βαγγέλης Κανάς, δραστήριος συνδικαλιστής, ο επονομαζόμενος και «μυστρί», γιατί ήταν άσος στο χτίσιμο και δάσκαλος πολλών από τους νεότερους στη δουλειά. Δέκα μέρες τούς πιπιλούσε το μυαλό, ότι με το να περιμένουν άβουλοι τη μοίρα τους δεν επρόκειτο να κερδίσουν το παραμικρό. Κι όταν τους είπε ότι μια γενική συνέλευση μπορεί να βοηθούσε να εξελιχθούν τα ζητήματά τους, βρήκε αμέσως γόνιμο έδαφος. Όλοι ανταποκρίθηκαν στο κάλεσμα με ενθουσιασμό. Ήταν για όλους το φως ενός μικρού φακού στο απόλυτο σκοτάδι, αυτό που τους παρέλυε μήνες τώρα.

Συγκεντρώθηκαν λοιπόν στο παλιό εστιατόριο της εταιρείας στη Λυκόβρυση για να προχωρήσουν τις διαδικασίες. Η αίθουσα αυτή κάποτε ήταν ένα στολίδι. Μαρμάρινα πατώματα, μεγάλες τζαμαρίες, καταπληκτικά τραπεζάκια, αλλά πάνω απ' όλα εξαιρετικό φαγητό και πολύ φτηνό. Οι εργαζόμενοι πλήρωναν με μάρκες, τις οποίες προμηθεύονταν από το κυλικείο, κι ήταν όλοι πολύ ευχαριστημένοι που η εταιρεία τούς παρείχε αυτό το προνόμιο. Όχι μόνο να τρώνε πολύ φτηνά, αλλά και να μπορούν να πάρουν φαγητό και στο σπίτι τους, για τους δικούς τους. Τους συνέφερε, έκαναν οικονομία μ' αυτόν τον τρόπο.

Ωστόσο, πριν από ενάμιση χρόνο όλα κόπηκαν μαχαίρι, αφού, όπως τους ενημέρωσε ο προσωπάρχης τότε, η ζημιά από το εστιατόριο ήταν μεγάλη και η εταιρεία έπρεπε να κάνει τα κουμάντα της για να μη δημιουργούνται «μαύρες τρύπες». Τους κακοφάνηκε αυτή η απόφαση, αλλά δεν μπορούσαν να

κάνουν κι αλλιώς, αφού ήδη είχαν παρατηρηθεί κάποιες αρρυθμίες στο θέμα των πληρωμών τους, κι αυτό που τους ενδιέφερε πρωτίστως ήταν να πληρώνονται στην ώρα τους.

Η αλλαγή ήταν άμεση. Η μισή αίθουσα έγινε αποθήκη και η άλλη μισή μετατράπηκε σε καπνιστήριο, ώστε εκεί να κάνουν διάλειμμα οι εργαζόμενοι, δίχως να χρειάζεται να βγαίνουν στα μπαλκόνια. Σ' αυτόν τον χώρο μαζεύτηκαν λοιπόν κι είχαν φροντίσει να ορίσουν τη συνέλευση στις τέσσερις το απόγευμα, ώστε να προλάβουν να πάνε και οι εργαζόμενοι που δούλευαν εκτός κτιρίου.

Δεν υπήρχε ηρεμία, μόνο θυμωμένα πρόσωπα, που έγιναν πιο θυμωμένα όταν, μέσα στα τόσα προβλήματά τους, διογκωμένα πια για όλους, εμφανίστηκε και ο διχασμός, ο οποίος, τουλάχιστον στην εταιρεία τους, δεν υπήρχε ή δε φαινόταν τα προηγούμενα χρόνια. Όταν εμφανίζονται τα προβλήματα, πολλά αλλάζουν...

Όλα ξεκίνησαν όταν ο Βαγγέλης Κανάς ζήτησε να αποχωρήσει από την αίθουσα ο νομικός εκπρόσωπος της εταιρείας, ο Κωνσταντίνος Δελλής, που θέλησε να παρακολουθήσει τη συνέλευση.

«Δεν έχεις καμιά δουλειά εδώ! Εσύ έχεις λυμένα τα θέματά σου και είσαι το μάτι και το αυτί του αφεντικού που μας έχει απλήρωτους. Ρώτησε ποτέ να μάθει πώς ζούμε, πώς πληρώνουμε τις υποχρεώσεις μας, πώς τα καταφέρνουμε με τα παιδιά μας; Αυτά που ξέρατε, να μας έχετε στην πείνα και στη μούγκα, τελείωσαν! Και να το μεταφέρεις και αρμοδίως! Δε θα φοβόμαστε κι από πάνω να ζητάμε τα λεφτά μας! Ντροπή!» είπε ο οργισμένος εργαζόμενος, βγάζοντας από την τσέπη του ένα χαρτονόμισμα των είκοσι ευρώ. «Αυτό έχω για να περάσω δεκαπέντε μέρες! Εσύ μπορείς, ε;

Μπορείς;» ούρλιαξε, με τις φλέβες να χορεύουν στο κατκόκκινο πρόσωπό του, την ώρα που έτριζαν τα τζάμια από την ένταση της φωνής του.

Οι περισσότεροι τον αποθέωσαν, αλλά υπήρξαν και φωνές αντίδρασης.

«Δεν είναι δημοκρατικό, δεν...» ακούστηκε μια φωνή από το βάθος.

Ο Βαγγέλης κοίταξε να δει σε ποια ανήκε αυτή η γυναικεία φωνή, κι όταν αντιλήφθηκε ότι ήταν η Μαρία Χριστοδούλου, εργαζόμενη στο λογιστήριο, αντέδρασε το ίδιο έντονα: «Α, μάλιστα... Μιλάει το λογιστήριο... Ίσως κι εσύ να έχεις τακτοποιημένα τα θέματά σου... Πάντως, για να ξέρεις, εμείς όλοι δεν μπορούμε να τάζουμε τα παιδιά μας με... δημοκρατία! Φαγητό χρειάζονται, εντάξει;».

«Ας μη μαλώνουμε μεταξύ μας, ρε παιδιά, δεν έχει νόημα, έχουμε τόσα προβλήματα, αυτά ήρθαμε να λύσουμε εδώ κι όχι να ανοίγουμε άλλα μέτωπα», ακούστηκε ο Στέφανος, ένας από τους παλαιότερους στην εταιρεία.

«Καλά τα λέει ο Κανάς, έλεος! Όλοι υποφέρουμε! Και δεν τρώγεται ούτε η υπομονή ούτε η... δημοκρατία!» πετάχτηκε η Αθανασία, μία από τις λίγες καθαρίστριες που είχαν απομείνει στο κτίριο.

«Ναι, αλλά ο κύριος Κανάς δεν μπορεί να μονοπωλεί τη συζήτηση, ποιος τον έχρισε συντονιστή και εκπρόσωπο όλων μας;» είπε μια άλλη γυναίκα, η Ελπίδα, από το τμήμα προσωπικού, που πρότεινε να κατατεθούν υποψηφιότητες για να βγει ο εκπρόσωπος των εργαζομένων.

«Καμία αντίρρηση! Αρκεί να αποχωρήσει ο νομικός σύμβουλος, που δεν έχει καμιά δουλειά εδώ!» είπε ο Κανάς, τρίβοντας κι άλλο την ήδη κόκκινη μύτη του. «Και να ξέρεις ότι

δεν εκπροσωπώ κανέναν, μόνο τον εαυτό μου. Κι ούτε συντονίζω! Βγαίνω για να φωνάξω το δίκιο μου, τη στιγμή που εσύ είσαι βολεμένη στο γραφειάκι σου, μπορεί και πληρωμένη... Δίπλα στον προσωπάρχη είσαι...»

Ακολούθησε πανδαιμόνιο, μια χάβρα στην οποία δεν μπορούσε να ακουστεί κανείς. Και μέσα στον χαμό, ο νομικός σύμβουλος ανέβηκε σε μια καρέκλα κι άρχισε να φωνάζει: «Θα πω μια κουβέντα και θα αποχωρήσω. Γιατί πρέπει να...» Ξεκίνησε να λέει, αλλά ο Βαγγέλης τον διέκοψε.

«Δεν πρέπει τίποτα! Να πας στο καλό και να σκεφτείς ξανά τι έχετε κάνει σε τόσο κόσμο και τι λύση θα βρείτε!»

«Βαγγέλη, όχι, δε συμφωνώ. Ας πει δυο κουβέντες ο άνθρωπος και μετά φεύγει», είπε ήρεμα ο Στέφανος.

«Ναι, ρε παιδιά, να ακούσουμε τι έχει να πει, μπορεί να έχει ενδιαφέρον», ακούστηκε μια αντρική φωνή από το βάθος της αίθουσας.

Τότε λοιπόν ο δικηγόρος της εταιρείας, με έντονη την ενόχληση στο πρόσωπό του, πήρε τον λόγο.

«Ξέρετε όλοι καλά ότι η κατάσταση είναι πολύ δύσκολη. Οι δουλειές έχουν πέσει τραγικά, όπως και τα έσοδα, μας χρωστούν πολλά χρήματα που δεν μπορούμε να εισπράξουμε και δίνουμε καθημερινό αγώνα γι' αυτό, και μόνο με ηρεμία και υπομονή θα καταφέρουμε να ξεπεράσουμε τα εμπόδια...»

«Ποια... υπομονή; Δεν έχουμε να φάμε, χρωστάμε παντού και μας μιλάς για υπομονή; Δεν ντρέπεσαι; Έβαλες και καινούργιο κοστούμι για να μας τα πεις αυτά; Άξιος ο μισθός σου, αλλά άλλο παραμύθι δεν τρώμε, αρκετά!» τον διέκοψε ο Μανόλης Σταράκης, ένας περήφανος Κρητικός από τα Ανώγεια, που δε μασούσε τα λόγια του και είχε βαρυστομαχιάσει τρώγοντας επί μήνες... υπομονή και κατανόηση.

Ένα περίστροφο που μυρίζει οργή. Δυο υπουργοί που δωροδοκούνται. Μια εταιρεία που ψυχορραγεί. Ένας αδίστακτος εργοδότης. Τετρακόσιες οικογένειες έρμια του φόβου και της αγωνίας για το σήμερα και το αύριο. Στημένα παιχνίδια. Ένα κοριτσάκι στη μέση του κυκεώνα. Ο πυροβολισμός που αλλάζει τα πάντα. Και η Νέμεση που έρχεται για να ξεμπερδέψει το θλιβερό κουβάρι, με τις εξελίξεις να είναι κατατρεχτικές, μπλεγμένες με έρωτες και προδοσίες.

*Μια συνταρακτική, καθηλωτική, ανθρώπινη
ιστορία που κόβει την ανάσα και αγγίζει τις ψυχές.
Μια ιστορία που θα μπορούσε να είναι αληθινή...*

Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ
www.psichogios.gr

ΚΩΔ. ΜΗΧΗΣΗΣ: 2 1972

Ε Σ Ε Ι Σ Κ Ι Ε Μ Ε Ι Σ Π Α Ν Τ Α Σ ' Ε Π Α Φ Η